

Ako bi liter 3 maselce imel, bi veljal 27 kr.; ker pa en maselc 9 kr., $\frac{1}{4}$ tedaj 2 kr. velja — se odvzmeta 2 kr. od 27 kr. in za 1 liter 25 kr. ostane. —

Vprašal bodeš gospodar in vinogradnik: kaj pa bode z našimi sodi polovnjaki, četrtinjak? — Ne imej strahu! Ako Bog zopet dobro in bogato trgatev pošlje, bodeš svoje sode še tudi v dobi nove mere napolnjeval in vino prodaval po hektolitrih, pil pa po litrih. — Hektoliter ima, kakor veste, 1 in $\frac{3}{4}$ velikega vedra, alj pa 70 bokalov in $3\frac{1}{2}$ maselcev. Pravičen polovnjak veste, da samo 200 bokalov drži, iz kojega se 2 hektolitra in 60 bokalov, t. j. 85 liter napravi; tedaj 1 polovnjak 2 hektolitra in 85 liter drži; četrtinjak pa 5 hektoliter in 70 liter ima. —

Za vagane (mecalne = 2 škafa) bode mera — hektoliter, po našem $1\frac{1}{2}$ vagana, ali nekoliko več kot 3 polvagane (škafa), kar si je zapomniti. Žakelj, ki vagan (2 škafa) drži, ima sedaj 61 $\frac{1}{2}$ litrov. Raznovrstne sode, katere imaš v kleti, premeri in preračuni na novo mero sam, da goljufije mogoče ne bo! N. pr. a) Sod s 6 vedri koliko da hektoliter? 6 veder je 240 bokalov, 70 bok. pa 1 hektoliter, katerih se iz 240 = 3 napravijo in 30 bokalov, t. j. 39 litrov ostane; tedaj 6 vederjak po novi meri = 3 hektolitre in 39 litrov drži. — b) Polovnjak vina se proda za 60 goldinarjev; kaj velja hektoliter? — Polovnjak ima 2 hektolitra in 85 liter, alj pa 285 liter. 60 gld. je 600 desetice, katerih na 1 liter 2 pridete, ter jih še 30, t. j. 300 kr. za razdeliti ostane. 300 kr. pride na 285, blizo 1 na liter. 100 liter je 1 hektoliter. Ako tedaj 1 liter 21 kr. velja, velja hektoliter 21 goldinarjev.

Sledeči računi se naj na večerih prihodnjega tedna izračunajo.

1) Koliko litrov je 9 bokalov? 2) Bokal novega vina velja 40 kr.; koliko 1 liter? — 3) Koliko hektoliter in liter da sod, ki 15 veder drži? 4) 4 vedre vina proda gospodar za 20 fl.; po čem pride hektoliter? —

Dopisi.

Iz Gradca. — Ko sem si pred tremi leti ogledoval velikansko novo jetnico v Gradci, sem si mislil, da je vendar le škoda za denar, ki se za lepšanje in umetno kinčanje tega poslopja troši. Mislil sem si, da so za jetnico te izbe in sobane vendar le nekoliko preprijetne, ker jetniki navadno niso premožni — gospodi. Takrat se mi pa tudi še sanjalo ni, da bi se kedaj tudi kateri Graški gospod zaradi — roparstva v to poslopje preselili moral. In vendar se, bode nekemu tukajšnjemu hišnemu posestniku kaj takega zgodilo, ker je namreč pretekli teden nekega kmeta na prosti cesti in sicer ob dveh popoldne za 1200 gold. oropal! —

Dečko je sicer „fein“ gospod in precej premožen posestnik, imel je tudi nad 100 gold. lastnega denarja pri sebi; pa kaj ko pohlepnežu nikdar zadosti ni! — Koj po ropu so ga v nekem kupu listja zasačili in sodnji izročili. Koliko mu bode sodnija spoznala, koliko ima lastnega premoženja, kaj bode z njegovimi otroci, hočem ob pravem času tukaj naznaniti.

Iz Pišec. Konec jan. t. l. (Sad liberalizma.) Štajerska dežela že blizo med vsemi drugimi zvoncec nosi — v hudodelstvih. So pa tudi pri nas po mestih in trgih prave gnjezda liberalizma, ki pači ljudstvo in širi razuzdanost še dalje bolj na vse strani. V besedi in pismu se ljudem pravi: Kaj boste poslušali duhovnike (navadne, grde besede, katero še „Narod“ zagovarja in sam najrajši rabi, nočem zapisati), oni le za plačilo tako učijo, res pa nič ni! — Kterih se ta lažnjiva beseda prime, si jo potem tako-le na dejansko stran obrnejo: Če ni res, kar nas duhovniki učijo, se tudi Boga, večnosti in pekla ni bati, taraj delajmo po svoji volji, kar se nam poljubi! To je sad liberalizma, ki rodi komunizem alj prostopašnost, kakor kaže naslednji žalostni izgled.

V noči med 20. in 21. januarjem so ubili tolovaji samca Jan. Iljaža, po domače Ampeka. Bil je star 66 let, pa še črstev. V mladih letih je bil vojšak, potem pa doma ne samo delaven, temuč tudi tako varčen in trd, da si je po pravici pridobil ime skopca; ker sam sebi ničesar ni privoščil: ne poštene hiše (njegovo prebivališče je bilo strašno revna bajta v samotnem jarku s trohlimi vratami in lesenimi zaporniki), ne prave postelje (neko korito s slamoj mu je dajalo počitek — pozimi pa je ležal na peči, celo v peči so ga našli ležati); hrane si je pri težakem delu iskal, kadar ga je kaj bilo. Pa tudi dober je bil Ampek. Pritaki delavnosti in skoposti si je v tolikih letih prihranil nad 6000 gld. Nikdar jih ni doma shranjeval, temuč dajal jih je na posodo vsakemu zanesljivemu človeku proti zagotovitvi le po 5 do 6 odstotkov; samo to je še za navrh želel, da mu je dolžnik od koline kaj klobas, od „furenge“ (kadar se vino prodaja in odvozi) barivec vina in puranovo bedro poslal, in ob nedeljah je šel zdaj k enemu zdaj k drugemu dolžniku se okrepčat. Sploh se govori, da si iz svojega imetja ni za groš dobrega privoščil, drugim pa je veliko pomagal; toraj domačih sovražnikov ni imel.

Vinogradniki v našem kraju so bili pretečeno leto z vinskim pridelkom prav srečni, in tudi cena je bila vinu taka (po 11 fl., 13, celo 18 fl. vedro), da so lahko plačevali svoje dolgove, — tudi Ampeku. In to je bila njegova smrt. Tepci so mislili: zdaj ima Ampek denarjev nanošenih doma, zdaj je čas brez dela se obogatiti; pa gotovo so se vpeharili, kajti v celi okolici je bilo znano, da od dolžnikov še denarja ni hotel spre-

jeti, dokler se ni oglasil drug zanesljiv prošnik za posojilo. Da ni imel denarjev nikdar v svoji bajti, pričuje tudi to, da ni imel v hiši nobenega zaklepa; toraj nas tudi, akoravno je za našo pošteno faro žalostna ta morija, tolaži prepričanje, da so to hudobijo storili tuji hudobneži, ki so o Ampeku vedli, da je bogat, ne pa tega, da svojega denarja nikdar doma nima. Kako da so nesrečneža lopovi neusmiljeno najprej natezovali in ga potem umorili, to naj pripoveduje sodnijska preiskava; — alj bo našla hudodelnike, in koliko da si bo za to prizadevala, bomo še le videli. To in kar se enakih hudodelstev od vseh krajev čuje, dela ljudstvo sila nezadovoljno. Vse vzdihuje in godrnja: Pastave, kakor jih zdaj imamo (kazenske namreč) so dobre za potepuhe in lupeže; poštenci, skrbni, delavni človek bi pa naj v desni držal revolver, da se brani, z levo pa delal, da zmore davkarske plačila! —

Iz Slovengraške okolice 8 febr. Kat. pol. društvo je imelo danes mnogobrojno obiskani zbor. Razložile so se zbranim predložene konfesijonelarne postavbe; prebral in razkladal se jim je Hermanov govor v dež. zboru zaradi srenjskih zadev in na zadnje se je napravil, kakor navadno, kratek ozir političnih in drugih dogedeb po svetu sploh. Možaki so vse to z veliko pozornostjo poslušali in kakor se je vsakdo lahko prepričal, tudi vse jim povedano dobro razumeli.

Poslušajé Hermanov govor so krepko pritrdjevali in Hermanu „živio“ klicali, rekoč, da je to povedano iz njih srca; pri konfesijonelnih postavah pa se je slišalo obžalovanje, da se je lotila vlada z državnim zborom dela, ki nasprotuje cerkvi in škoduje blagru države, v tem, ko se toliko potrebnih in važnih stvari v nemar pušča.

V zadevi konfesijonelnih postav je društvo sklenilo sledečo resolucijo:

„Zbrani spoznamo, da predložene konfesijonelarne postavbe segajo po svetih pravicah katoliške cerkve; spoznamo tudi, da škodujejo državi, ker hočejo usta zamašiti stanu, ki je cesarju in državi vedno najzvestejši, tirjaje od duhovnov neko „državlansko vedenje“ (gotovo v smislu liberalnih svinčenih podplatničarjev). Ker pa vemo, da so škofi od Boga postavljeni vodniki katoliškega ljudstva, sklenemo, da bomo vse, kar bodo oni v obrambo sv. cerkve storili, zvesto podpirali z molitvijo, kakor tudi z vsemi drugimi nam danimi postavnimi sredstvi.“ —

Iz Šoštanja 9. sveč. Kaka krivica se godi „Slov. Gospodarju“ in njegovim bralcem od Vošnjakovcev, vidi se iz naslednjega: Jez podpisani kmet sem si naročil „Slov. Gospodar“ po novem letu, ko je bila že 1. številka izišla. Prejel sem prvokrat drugo številko po listonoši, ali prvo, tretjo, četrto, peto pa še le v četrtek šestega svečana!! Do tega časa sem prosil sam dvakrat na pošti, tudi moja žena dvakrat, in moj

oče dvakrat, pa vsikdar zastoj, reklo se je, da „Slov. Gospod.“ ni! Ko sem se dne 6. svečana na pošti zagrozil, da hočem poprašati v Mariboru, so bili naenkrat vsi listi najdeni! Vprašam, je c. k. poštnarju Francu Vošnjaku dovoljeno, meni liste zadrževati? — Postav sicer ne poznam, pa za takega poštnarja, ki je nam toliko potov pol ure dalje po nepotrebnem napravil, bi se gotovo mogle ktere najti! „Tednik“ se ne zadržuje nobenemu!

Valent. Medved,
po dom. Ostrožnik.

Pristavek vredništva. Tukaj v Mariboru se vsem naročnikom brž v četrtek na večer redno listi na pošto dajo, tako da je list že v petek na vseh krajih, kjer imajo pošte vsakdanske zvezo z glavnimi poštami. Poglavitna postava poštarjem pa je vestnost in natančnost pri urni ekspediciji vsake stvari, ki pride na pošto. Če pa poštar, kakor dela Vošnjakov France, v poštni uradnici politikuje, zadrževajé liste, ki niso za njegovo sapo, se je pa nemudoma pritožiti v Gradcu pri pošt-nem ravnateljstvu. (Post-Direktion), ki bode nezvestega poštarja njegovih dolžnosti opomnilo ali mu pa — potni list podpisalo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar se je 11. t. m. s sijajnim spremstvom na Rusko podal, da povrne ruskemu cesarju lanski pohod na Dunaji. Ker je tudi grof Andrassy, minister vnanjih zadev, med spremljevalci, se bosta z ruskim tovarišem marsikaj o vnanji politiki pogovarjala. Da bi le Avstriji na korist bilo! — Iz dveh „štukov“ se bombardira na Dunaji v naš katoliški dom: v finančnem in „verskem“ odboru. — V prvem je pri debati o državnem proračunu dr. Suess stavil predlog, da se bogoslovna šola v Inomostu Jezuitom vzame, in toraj strošek le do konca m. julija tega leta dovoli. Poslanec Lienbacher krepko ugovarja, in tudi minister Stremayr, češ, da se vsled obstoječe, od cesarja samega potrjene pogodbe, Jezuitom šola in torej tudi plača vzeti ne more, to tem manj, ker je ravno bogoslovna v Inomostu med vsemi avstrijskimi najbolj obiskana, — štela je lani 200 bogoslovcev iz raznih, tudi vnanjih dežel. Pa vse to nič ne pomaga, marveč prav to, da bogoslovna tako lepo napreduje, je uzrok, da mora liberalizma pod nož; obveljal je predlog, kterega je še posebno Giskra s plesnjivimi ugovori proti Jezuitom podpiral, z vsemi proti 3 glasovom. „N. fr. Pr.“ je tega silno vesela, češ, da se je zdaj „bik za rogove zgrabil“. Koga da s to prisposodo v mislih ima — Stremayr alj Jezuite — ne moremo prav pogoditi; to pa vemo in se tega tudi veselimo, da bo namreč strastno postopanje liberalcev